A doua Epistolă către Corinteni

- Capitolul I Nu trebuie să ne gândim cu umilință la Hristos și la mântuirea noastră realizată prin El.
- Capitolul II Biserica, mai înainte stearpă, a devenit foarte rodnică prin chemarea neamurilor.
- Capitolul III Să-L mărturisim pe Hristos, împlinind poruncile Lui și cinstindu-L din toată inima noastră.
- Capitolul IV Cine Îl mărturisește cu adevărat pe Hristos?
- Capitolul V Să disprețuim lumea și să tindem spre fericirea unei alte vieți.
- Capitolul VI Veacul prezent și cel viitor sunt doi dușmani. După ce i-am disprețuit pe primul, să-l iubim pe cel de-al doilea. Altfel nu există nicio speranță de mântuire.
- Capitolul VII Trebuie să ne străduim să fim încoronați.
- Capitolul VIII Cât timp suntem în această lume, trebuie să ne pocăim și să ne păstrăm carnea curată.
- Capitolul IX Vom fi judecați în trup; să fim așadar pregătiți la timp.
- Capitolul XI Crezând în promisiunile divine, să-I slujim lui Dumnezeu și vom avea parte de fericire veșnică.
- Capitolul XII Să așteptăm neîncetat Împărăția lui Dumnezeu.
- Anexă. A doua epistolă a Sfântului Clement al Romei către Corinteni (Cap. 12:5–20) [20] .

Capitolul I Nu trebuie să ne gândim cu umilință la Hristos și la mântuirea noastră realizată prin El.

Fraților! Trebuie să vă gândiți la Isus Hristos ca la Dumnezeu și Judecător al celor vii și al celor morți (Ioan 5:22, 27; Faptele Apostolilor 10:42; 17:31; 2 Timotei 4:1), așa cum nu trebuie să ne gândim puțin la mântuirea noastră [1] ; căci, dacă Îl gândim puțin [2] , nădăjduim și să primim puțin. Și dacă auzim aceste lucruri ca fiind lucruri mărunte, păcătuim, neștiind de unde suntem, prin cine și la ce demnitate am fost chemați și cât a binevoit Isus Hristos să sufere pentru noi. Ce răsplată Îi vom da deci sau ce rod vom *aduce* vrednic de ceea ce ne-a dăruit? Câte privilegii preasfinte Îi suntem datori? Ne-a dat lumină; ne-a primit ca un Tată al copiilor; ne-a mântuit pe noi, cei care pierim. Ce laudă Îi vom aduce sau ce vom plăti pentru ceea ce am primit *de la El* , noi, care în orbirea minților noastre ne-am închinat pietrelor și lemnului, aurului, argintului și aramei,

lucrărilor oamenilor, noi, a căror viață nu a fost decât moarte? Înconjurați de întuneric și având o astfel de vedere întunecată, prin voia Lui ne-am recăpătat vederea și am alungat ceața care ne înconjura. Căci El a avut milă de noi și, în mila Lui, ne-a mântuit, văzând că eram în rătăcire și pieire și că nu ne mai rămăsese nicio speranță de mântuire decât de la El. El ne-a chemat pe noi, cei care nu eram, și ne-a chemat de la neființă la ființă [3] .

Capitolul II Biserica, mai înainte stearpă, a devenit foarte rodnică prin chemarea neamurilor.

„Bucură-te, stearpă, care nu naști; strigă și strigă în hohote, care nu suferi în durerile nașterii! Căci fiii celei părăsite sunt mai mulți decât fiii celei care are un soț” (Isaia 54:1; Galateni 4:27). Cuvintele „Bucură-te, stearpă, care nu suferi în durerile nașterii” se referă la noi [4] , căci Biserica noastră era stearpă înainte să i se dea copii. Iar cuvintele „Strigă în hohote, care nu suferi în durerile nașterii” înseamnă că ar trebui să ne înălțăm rugăciunile către Dumnezeu simplu, fără slăbiciune, ca cei care nasc. Iar cuvintele „Căci fiii celei părăsite sunt mai mulți decât fiii celei care are un soț” *sunt spuse* pentru că poporul nostru a fost aparent abandonat de Dumnezeu; dar acum, că am crezut, am devenit mai numeroși decât cei care erau considerați că Îl au pe Dumnezeu [5] . Și o altă Scriptură [6] spune: „N-am venit să chem pe cei drepți, ci pe cei păcătoși.” Aceasta înseamnă că El trebuie să-i mântuiască pe cei ce pier. Căci în aceasta stă măreția vrednică de admirație, în a întări nu ce stă în picioare, ci ce cade. Așadar, Hristos a vrut să mântuiască ce piere și a mântuit pe mulți, venind și chemându-ne pe noi, cei ce pierim.

Capitolul III Să-L mărturisim pe Hristos, împlinind poruncile Lui și cinstindu-L din toată inima noastră.

Dacă El ne-a arătat o asemenea milă, și mai întâi de toate, că noi, cei vii, nu *mai* aducem jertfe zeilor morților și nici nu ne mai închinăm lor, ci am ajuns să cunoaștem prin El pe Tatăl adevărului, atunci în ce *ar trebui să constea cunoașterea noastră* despre El, dacă nu în a nu-L lepăda pe Cel prin Care L-am ajuns să-L cunoaștem? El Însuși spune: „Oricine Mă va mărturisi înaintea oamenilor, îl voi mărturisi și Eu înaintea Tatălui Meu” (Matei 10:32). Aceasta este răsplata noastră pentru că Îl mărturisim pe Cel prin Care am fost mântuiți. Dar cum Îl vom mărturisi? Prin împlinirea cuvintelor Sale și neneglijarea poruncilor Sale, ci prin cinstirea Lui nu numai cu buzele noastre, ci cu toată inima noastră și cu tot cugetul nostru. În Isaia El spune: „Acest popor Mă cinstește cu buzele, dar inima lor este departe de Mine” (Isaia 29:13).

Capitolul IV Cine Îl mărturisește cu adevărat pe Hristos?

Să nu ne mulțumim , așadar, doar *să* -L numim Domn: aceasta nu ne va mântui. Căci El spune: „Nu oricine-Mi zice: Doamne, Doamne, se va mântui, ci cel ce săvârșește dreptatea” [7] . Așadar, fraților, să-L mărturisim prin fapte, prin dragoste reciprocă, nu prin adulter, nu prin clemență unii pe alții, nu prin invidie, ci prin înfrânare, prin milă, prin bunătate; trebuie să ne înțeleg unii cu alții și să nu fim iubitori de argint. Să-L mărturisim prin astfel de fapte, nu prin cele potrivnice lor: și nu trebuie să ne temem de oameni mai mult decât de Dumnezeu. De aceea, Domnul, când facem aceasta, a spus: „Dacă veți fi strâns în brațele Mele și nu veți împlini poruncile Mele, vă voi lepăda și vă voi zice [8] : Depărtați-vă de la Mine, nu știu de unde sunteți, lucrători fărădelegii” (Matei 7:23; Luca 13:27).

Capitolul V Să disprețuim lumea și să tindem spre fericirea unei alte vieți.

Așadar, fraților, după ce am părăsit viața acestei lumi, să facem voia Celui ce ne-a chemat și să nu ne temem să ieșim din lumea aceasta. Căci Domnul zice: „Veți fi ca niște miei în mijlocul lupilor” (Matei 10:16). Iar Petru, ca răspuns la aceasta, zice: „Dar dacă lupii sfâșie mieii [9] ?” Iisus i-a zis lui Petru: „Mieii să nu se teamă de lupi după moartea lor [10] ; și nu vă temeți de cei ce vă ucid și nu *mai* pot face nimic , ci temeți-vă de Cel ce are, după moartea voastră, putere peste suflet și trup, *putere* să- *i* arunce în focul gheenei” (Matei 10:28; Luca 12:4-5). Și să știți, fraților, că șederea trupului nostru în lumea aceasta este scurtă și de scurtă durată, dar făgăduința lui Hristos este mare și minunată, și anume: odihna împărăției viitoare și viața veșnică. Cum putem realiza aceasta, dacă nu trăind o viață pioasă și dreaptă, considerând *bunurile* lumești ca fiind străine de noi și nedorindu-le? Căci dacă dorim să le dobândim, atunci ne abatem de la calea cea dreaptă.

Capitolul VI Veacul prezent și cel viitor sunt doi dușmani. După ce i-am disprețuit pe primul, să-l iubim pe cel de-al doilea. Altfel nu există nicio speranță de mântuire.

Domnul spune: „Niciun rob nu poate sluji la doi stăpâni” (Matei 6:24; Luca 16:13). Dacă vrem să slujim și lui Dumnezeu și lui Mamona, atunci este inutil pentru noi. „Căci ce folosește omul să câștige toată lumea și să-și piardă sufletul?” (Matei 16:26). Acest veac și cel viitor sunt doi vrăjmași. Acest veac propovăduiește adulterul, desfrânarea, iubirea de argint și înșelăciunea, iar cel următor le neagă. Prin urmare, este imposibil pentru noi să fim prieteni cu amândouă, ci trebuie să părăsim acest *veac* și să ne agățăm de acela. Să socotim că este mai bine să urâm *binecuvântările pământești,* pentru că sunt mici, de scurtă durată și pieritoare, și să iubim acele *binecuvântări* ca fiind frumoase și nepieritoare. Căci împlinind voia lui Hristos, vom găsi pace, altfel: nimic nu ne va izbăvi de pedeapsa veșnică dacă disprețuim poruncile Lui. Și Scriptura spune în Ezechiel:

„Ce-ar fi dacă se vor scula Noe, Iov și Daniel, nu-și vor mântui copiii *care sunt* în robie” (Ezechiel 14:20). Dar dacă nici acești oameni drepți nu își pot mântui copiii prin propria lor dreptate, atunci ce nădejde avem de a intra în Împărăția lui Dumnezeu dacă nu păzim botezul în curăție și nevinovăție? Sau cine va fi mijlocitorul nostru dacă nu găsesc în noi fapte pioase și drepte?

Capitolul VII Trebuie să ne străduim să fim încoronați.

Așadar, frații mei, să ne străduim, știind că veacul este în luptă [11] și că mulți ajung chiar și la lupte deșarte, dar nu toți sunt încoronați, ci numai cei ce au trudit mult și s-au luptat cu slavă. Să ne străduim ca să fim cu toții încoronați. Să intrăm pe calea cea dreaptă, lupta cea nepieritoare, și să mergem împreună și să ne străduim ca să fim vrednici de coroană. Și dacă nu este cu putință ca toți să fie încoronați, măcar vom fi aproape de coroană [12] . Trebuie să știm că și cel ce intră într-o luptă deșartă, dacă se dovedește că strică lucrul, este luat cu bătăi și alungat din arenă. Ce credeți: ce trebuie să sufere cel ce nu îndură lupta cea nepieritoare? Despre cei ce n-au păstrat pecetea [13] se spune: „Viermele lor nu va muri și focul lor nu se va stinge și vor fi o rușine pentru orice făptură” (Isaia 66:24).

Capitolul VIII Cât timp suntem în această lume, trebuie să ne pocăim și să ne păstrăm carnea curată.

Să ne pocăim, așadar, cât trăim pe pământ, căci suntem lutul în mâna meseriei. Precum olarul, când face un vas și acesta se strâmbă sau se desface în mâinile lui, îl poate restaura, dar când se grăbește să-l pună în cuptorul aprins, atunci nu-l va mai putea ajuta: așa și noi, cât trăim încă în această lume, trebuie să ne pocăim din toată inima de răul pe care l-am făcut în trup; ca să primim mântuirea de la Domnul, cât avem timp de pocăință. Căci după plecarea noastră din lume nu mai putem mărturisi sau pocăi acolo. Așadar, fraților, vom primi viața veșnică numai atunci când vom împlini voia Tatălui, vom păstra trupul curat și vom păzi poruncile Domnului. Căci Domnul spune în Evanghelie: dacă nu păstrezi puțin, cine îți va da mult? Vă spun: cine este credincios în puțin va fi credincios și în mult” [14] . Aceasta înseamnă: păstrați trupul curat și sigiliul nevătămat, ca să primiți viața veșnică.

Capitolul IX Vom fi judecați în trup; să fim așadar pregătiți la timp.

Nimeni din voi să nu zică că trupul acesta nu va fi judecat și nu va învia. Să știți aceasta: în ce fel ați fost mântuiți, în ce fel ați căpătat vederea, dacă nu în trup? De aceea, trebuie să păzim trupul ca templu al lui Dumnezeu. Căci, precum ați fost chemați în trup, așa veți veni *la judecată* în trup. [15] După cum Hristos Domnul, după ce ne-a mântuit, măcar că era mai înainte duh , [16] S-a făcut trup

și ne-a chemat, tot așa și noi vom primi răsplată în trupul acesta. Să ne iubim, deci, unii pe alții, ca să intrăm cu toții în Împărăția lui Dumnezeu. Cât timp avem timp de vindecare, să ne încredințăm lui Dumnezeu, care vindecă, dându-I răsplată. Ce este aceasta? Pocăință dintr-o inimă curată. Căci El știe toate mai dinainte și vede tot ce este în inimile noastre. Să-L lăudăm nu numai din buze, ci și din inimă, ca să ne primească ca pe fii. Căci Domnul a zis: „Frații Mei sunt cei ce fac voia Tatălui Meu” (Matei 12:50). **Capitolul X** După ce am părăsit viciul, să tindem spre virtute și să preferăm binecuvântările făgăduite plăcerilor lumești.

Așadar, frații mei, să împlinim voia Tatălui, care ne-a chemat la viață, să tindem mai mult spre virtute, lăsând înclinația rea ca premergătoare a păcatelor noastre; să fugim de răutate, ca să nu ne ajungă răul. Căci dacă ne vom strădui să facem binele, atunci se va instaura pacea în noi. Din această cauză, nu o vor găsi cei care aduc frica de oameni, preferând plăcerea de față făgăduinței viitoare. Ei nu știu ce chin are în sine plăcerea de față și ce dulceață făgăduința viitoare. Și dacă ar face singuri aceasta, ar fi suportabilă; dar ei își insuflă neîncetat învățăturile rele în suflete nevinovate, neștiind că vor primi o dublă osândă - atât ei înșiși, cât și ascultătorii lor.

Capitolul XI Crezând în promisiunile divine, să-I slujim lui Dumnezeu și vom avea parte de fericire veșnică.

Să slujim, deci, lui Dumnezeu cu inimă curată și să fim drepți; căci dacă nu slujim, din cauza necredinței noastre în făgăduința lui Dumnezeu, vom fi nefericiți. Căci și cuvântul profetic spune: „Nefericiți sunt cei cu gândul împotrivă, cei cu inima șovăielnică, care zic: Toate acestea le-am auzit în zilele părinților noștri, dar noi, așteptându-le zi de zi, nu am văzut nimic din acestea. Nebunilor! Comparați-vă cu un pom, luați *ca exemplu* vița : mai întâi își pierde frunza, apoi iese vlăstarul, apoi cel necopt și în sfârșit strugurii copți [17] . Așadar, poporul Meu a suferit îngrijorări și necazuri, și apoi va primi binele.” De aceea, frații mei, să nu ne îndoim, ci să rămânem tari în nădejde, ca să primească răsplată. Căci credincios este Cel ce a făgăduit că va da răsplată fiecăruia după faptele sale. Dacă facem ce este drept înaintea lui Dumnezeu, vom intra în Împărăția Lui și vom primi acele *binecuvântări promise,* „pe care urechea nu le-a auzit, ochiul nu le-a văzut și la inima omului nu s-a suit” [18] .

Capitolul XII Să așteptăm neîncetat Împărăția lui Dumnezeu.

Să așteptăm, așadar, în fiecare ceas Împărăția lui Dumnezeu în dragoste și dreptate, pentru că nu știm ziua descoperirii lui Dumnezeu. Însuși Domnul, când cineva a întrebat când va veni Împărăția Lui, a răspuns: Când doi vor fi una, și partea din afară *va fi* ca cea dinăuntru, partea bărbătească cu partea femeiască nu va fi nici parte bărbătească, nici parte femeiască [19] . Dar doi sunt una

atunci când spunem adevărul unul altuia și când în două trupuri există cu adevărat un singur suflet. Și „partea din afară ca cea dinăuntru” înseamnă următoarele: interiorul semnifică sufletul, iar partea din afară semnifică trupul. Așadar, precum trupul vostru este vizibil, așa și sufletul vostru să fie evident în fapte bune. Și partea bărbătească cu partea femeiască nu este nici parte bărbătească, nici parte femeiască - aceasta este... {Aici se încheie textul acestei epistole, care a ajuns la noi în manuscrisul alexandrin. Explicația lipsă a ultimului punct poate fi completată de Clement Alexander. Strom. III, p. 9), unde prin parte bărbătească se înțelege mânie sau mânie (θυμος); sub feminin - o dorință (επιθυμια) care ar trebui să se oprească.

Anexă. A doua epistolă a Sfântului Clement al Romei către Corinteni (Cap. 12:5–20) [20] .

12. (5) Și „bărbat cu femeia, nici parte bărbătească, nici parte femeiască” [21] - aceasta spune [Domnul], pentru ca fratele, când va vedea o soră, să nu gândească nimic feminin despre ea, și sora, când va vedea un frate, să nu gândească nimic masculin despre el. (6) „Dacă faceți aceasta”, zice El, „va veni Împărăția Tatălui Meu.”

13. (1) Așadar, fraților, să ne pocăim în sfârșit și să fim treji la bine, căci suntem plini de multă nebunie și răutate. Să fim izbăviți de păcatele noastre de dinainte și, pocăindu-ne din tot sufletul, să ne mântuim. Și să nu fim plăcuți oamenilor și să dorim să fim plăcuți nu numai nouă înșine, ci și celor din afară, în dreptate, pentru ca Numele [lui Dumnezeu] să nu fie hulit prin noi. (2) Căci Domnul zice: „Numele Meu este întotdeauna hulit printre neamuri, din pricina voastră” (Isaia 52:5), și iarăși: „Vai de cel prin care este hulit Numele Meu!” Cum este hulit? Pentru că nu facem ceea ce spunem. (3) Căci neamurile, auzind din gura noastră cuvintele frumoase și mărețe ale lui Dumnezeu, se minunează de ele; dar apoi, observând că faptele noastre nu sunt vrednice de cuvintele pe care le rostim, se îndreaptă spre hulă, zicând că [toate acestea] sunt un fel de fabulă și rătăcire. (4) Căci atunci când aud de la noi că Dumnezeu zice: „Nu este har pentru voi dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ci har pentru voi dacă iubiți pe vrăjmașii voștri și pe cei ce vă urăsc” [22] - când aud aceasta, se minunează de abundența bunătății. Dar când văd că noi nu iubim nu numai pe cei ce ne urăsc, ci chiar și pe cei ce [ne] iubesc, ne batjocoresc și Numele [lui Dumnezeu] este hulit.

14. (1) Așadar, fraților, împlinind voia Tatălui nostru Dumnezeu, să fim [copii] ai Bisericii originale, spirituale, creată mai înainte de soare și de lună; dar dacă nu împlinim voia Domnului, atunci vom fi, după cum se spune în Scriptură: „Casa Mea s-a făcut o peșteră de tâlhari” (Ieremia 7:11; Matei 21:13). Așadar, să preferăm să aparținem Bisericii vieții, ca să ne putem mântui. (2) Nu cred că nu

știți că Biserica cea vie este Trupul lui Hristos (Efeseni 1:23) (căci Scriptura spune: „Dumnezeu a făcut pe om, parte bărbătească și parte femeiască” (Geneza 1:27); soțul este Hristos, soția este Biserica) și că Biserica, după mărturia Cărților și a Apostolilor, nu există numai acum, ci din cele mai vechi timpuri. Căci ea a fost spirituală, precum și Isus al nostru, și S-a arătat în zilele de pe urmă (1 Petru 1:20) ca să ne mântuiască. (3) Și fiind spirituală, Biserica s-a arătat în trupul lui Hristos, arătându-ne clar că, dacă cineva dintre noi o păstrează în trup și nu o strică, o va primi în Duhul Sfânt [23] . Căci acest trup este o copie a Duhului și nimeni care strică copia nu va avea parte de original. Căci este zis, fraților: „Păziți trupul, ca să aveți parte de Duh.” (4) Dar dacă spunem că trupul este Biserica, iar Duhul este Hristos, atunci cel ce a făcut de rușine trupul a făcut de rușine și Biserica. Un astfel de om nu va avea parte de Duhul, care este Hristos. (5) Acest trup poate primi o parte atât de mare în viață și nestricăciune, atunci când Duhul Sfânt se lipește de el, încât nimeni nu poate nici rosti, nici pronunța ceea ce a pregătit Domnul pentru aleșii Săi [24] .

15. (1) Cred că v-am vorbit nu puțin despre înfrânare: cel ce împlinește sfatul meu nu se va pocăi, ci se va mântui și pe sine și pe mine, care am dat sfatul. Căci nu este un merit mic să întorci un suflet pierdut și pierzător la mântuire. (2) Aceasta este răsplata noastră pentru Dumnezeu, care ne-a creat, dacă cel ce vorbește și ascultă cu credință și dragoste, unul vorbește și celălalt ascultă. (3) Așadar, să rămânem în ceea ce am crezut, drepte și sfinte, ca să putem cere cu îndrăzneală lui Dumnezeu, care spune: „Pe când vă vorbesc iarăși, voi zice: Iată, am venit” (Isaia 58:9). (4) Căci acest cuvânt este un semn al unei mari făgăduințe, întrucât Domnul spune că El dă mai de bunăvoie decât cel ce cere. (5) Așadar, după ce am primit o parte atât de mare de bunătate, să nu refuzăm să primim atât de mari binecuvântări, căci pe cât de mare va aduce aceste cuvinte celor ce le păzesc, pe atât de mare va aduce o osândă celor ce nu le ascultă.

16. (1) De aceea, fraților, având nu puțin îndemn la pocăință, să ne întoarcem, cât este timp, la Dumnezeu care ne-a chemat, cât timp ne primește. (2) Căci dacă ne despărțim de plăcerile lumești și ne biruim sufletul prin faptul că nu-i împlinim poftele rele, vom avea parte de mila lui Isus. (3) Să știți, așadar, că Ziua Judecății vine ca un cuptor aprins [25] și o parte din ceruri se va topi [26] și tot pământul se va topi ca plumbul care se topește în foc; și atunci se vor descoperi faptele tainice și deschise ale oamenilor. (4) O faptă bună este milostenia ca pocăință pentru păcat. Postul este mai mare decât rugăciunea, dar milostenia este mai presus decât postul și rugăciunea: „dragostea acoperă o mulțime de păcate” (1 Petru 4:8); dar rugăciunea dintr-un conștiință bună izbăvește de moarte. Fericit este oricine se găsește plin de ele, căci milostenia devine ușurare de păcat.

17. (1) Să ne pocăim, deci, din toată inima noastră, ca niciunul din noi să nu piară. Căci, dacă avem porunci să ne despărțim de idoli și să-i defăimăm, și le împlinim, nu ar trebui să ne pocăim cu mult mai mult, ca nu cumva sufletul care deja Îl cunoaște pe Dumnezeu să piară? (2) Să ne străduim, deci, să ne scoatem la iveală atât pe noi înșine, cât și pe cei slabi, spre bine, ca să fim cu toții mântuiți, întorcându-ne și sfătuindu-ne unii pe alții. (3) Și fie ca noi să fim credincioși și ascultători față de bătrânii care ne învață, nu numai în momentul prezent, ci și când ne întoarcem acasă - să ne amintim de poruncile Domnului și să nu ne lăsăm duși de poftele lumești, ci apropiindu-ne unii de alții, să ne străduim să împlinim poruncile Domnului, pentru ca toți cei ce „au același gând” (Romani 12:16; 2 Corinteni 13:11) să fie adunați pentru viață, (4) căci Domnul a zis: „Vin să adun popoarele și limbile” (Isaia 66:18). El spune aceasta despre ziua arătării Sale, când, venind, va mântui pe fiecare dintre noi după faptele sale. (5) Și necredincioșii vor vedea slava Lui (Ibid.) și puterea Lui și se vor uimi, văzând împărăția păcii în Isus, și vor zice: „Vai de noi, că erai și n-am știut și n-am crezut și n-am ascultat de bătrânii care ne-au vestit despre mântuirea noastră.” Și „viermele lor nu va muri și focul lor nu se va stinge și vor fi o rușine pentru orice făptură” (Isaia 66:24; Marcu 9:44). (6). El vorbește despre acea Zi a Judecății, când îi vor vedea pe cei răi dintre noi și pe cei care au disprețuit poruncile Domnului. (7) Cei drepți, care au găsit fericirea, după ce au îndurat chinuri și au disprețuit plăcerile lumești, când vor vedea cum cei care au păcătuit și s-au lepădat de Hristos în cuvinte și fapte sunt chinuiți de chinuri cumplite și de foc nestins, vor da slavă Dumnezeului lor, zicând: „Va fi nădejde pentru cel ce a slujit lui Dumnezeu din toată inima lui”.

18. (1) Să fim și noi printre cei ce mulțumesc, care I-au slujit lui Dumnezeu, și nu printre cei răi condamnați. (2) Și eu însumi, un păcătos, care n-am scăpat încă de ispită, ci rămân încă printre uneltele diavolului, mă străduiesc să dobândesc dreptatea, ca să mă pot apropia măcar de ea, tremurând de judecata viitoare.

19. (1) De aceea, fraților și surorilor, urmându-L pe adevăratul Dumnezeu, vă citesc o învățătură, ca să luați aminte la cele scrise, ca să vă mântuiți pe voi înșivă și pe cel ce citește dintre voi. Căci drept răsplată vă cer pocăință din toată inima, care vă dă mântuire și viață. Făcând aceasta, vom stabili un scop pentru toți tinerii care vor să se străduiască în evlavia și bunătatea lui Dumnezeu. (2) Și să nu ne întoarcem și să ne mâniem, noi, cei nebuni, când cineva începe să ne învețe și să ne întoarcă de la nedreptate la dreptate. Căci noi, săvârșind un rău, nu-l cunoaștem din cauza cugetului dublu și a necredinței din inimile noastre și „mintea noastră este întunecată” (Efeseni 4:18) prin pofte deșarte. (3) Să practicăm, deci, dreptatea, ca să fim mântuiți până la sfârșit. Fericiți sunt cei ce ascultă de aceste porunci: chiar dacă suferă puțin timp în lumea aceasta, vor culege rodul nemuritor al învierii. (4) De aceea, cel evlavios să nu se întristeze

dacă suferă în vremea de acum; acel timp binecuvântat îl așteaptă: după ce și-a sfârșit viața, se va bucura împreună cu părinții în ceruri într-o epocă fără griji.

20. (1) Să nu vi se tulbure gândul că vedem pe cei nedrepți îmbogățindu-se și pe slujitorii lui Dumnezeu asupriți. (2) Noi credem, frați și surori, că suferim ispita Dumnezeului celui viu și ne străduim din greu în această viață, ca să fim încoronați în viitor. (3) Niciunul dintre drepți nu primește rod repede, ci îl așteaptă. (4) Căci dacă Dumnezeu i-ar răsplăti repede pe cei drepți, atunci am fi imediat plini de râvnă după câștig, nu după evlavie; am părea drepți, căutând nu evlavia, ci câștigul. Și de aceea judecata divină a ținut în frâu (εβλαψε) duhul nedrept și l-a împovărat cu lanțuri . [27]

(5) A singurului Dumnezeu nevăzut (1 Timotei 1:17), Tatălui adevărului, care ne-a trimis pe Mântuitorul și Autorul nestricăciunii, prin care ne-a descoperit adevărul și viața cea preacerească, a Lui fie slava în vecii vecilor. Amin.

Note

1. Asemenea evreilor, care visau la împărăția lui Mesia pe pământ, o împărăție senzuală.

2. Adică, despre Iisus Hristos (περι αυτου). Unii cred că autorul se gândea aici la ebioniți, care îl considerau pe Hristos un om simplu: Însă cuvintele sale despre Hristos Mântuitorul sunt atât de generale încât nu dau temei pentru o astfel de opinie; dimpotrivă, sunt foarte în concordanță cu scopul autorului – de a stârni o adevărată mărturisire a lui Hristos și dispreț față de lume.

3. Vezi Rom. 4:17; Hos. 2:23; ROM. 9:25.

4. Adică, către păgâni. Din cuvintele autorului acestei epistole (capitolele I și II) despre cititorii săi și despre sine, este evident că era creștin dintre păgâni.

5. Adică poporul evreu.

6. Acesta este Noul Testament. Matei 9, 13; OK. 5, 32.

7. Vezi Matei 7:21

8. Aceste cuvinte nu se găsesc în Sfânta Scriptură.

9. Nu există nicio mențiune despre o astfel de conversație între Hristos și Petru în Sfintele Scripturi.

10. Aceste cuvinte nu se găsesc în Sfânta Scriptură.

11. Cotelier și alții citesc: αγων (ispravă), în loc de: αιων (secol), așa cum este în manuscris. Dressel nu consideră necesar să se abată de la ultima interpretare, imaginându-și că expresia: εν χερσιν ειναι înseamnă: a lupta, a fi în luptă.

12. Aici vorbim despre încoronare nu în sensul general al unei răsplătiri viitoare, ci într-un sens particular, și anume, despre cununa martiriului, pe care, desigur, nu toți creștinii care se luptă o pot atinge.

13. Adică botezul.

14. Ceva similar se citește în Luca 16:10-11. Sfântul Irineu (Haer. II) citează și cuvintele: „Dacă n-ați fost credincioși în puțin, cine vă va da unul mare?", care nu se găsesc în Sfânta Scriptură.

15. În mână stă εις unicul Hristos, dar Frey, Schönemann, Hefele Dressel și alții citesc: ως, în conformitate cu a doua parte a perioadei, începând ουτως και...

16. Prin spirit se înțelege aici spiritualitatea pură a naturii divine în Hristos. Cf. Petru 1:11. Hermas, Cartea pastorală a III-a. Simil. V:5. Theophilus ad Autolyc. II:14.

17. Aceste cuvinte sunt citate și în Prima Epistolă a lui Clement către Corinteni, capitolul 23. Vezi mai sus nota 75 de la pagina 126. (!!!)

18. 1 Corinteni 2:9. Vezi 1 Epistola lui Clement către Corinteni, nota 101, la pagina 135.(!!!)

19. Aceste cuvinte nu sunt luate din cărțile canonice ale Evangheliei, ci din Evanghelia apocrifă a egiptenilor, așa cum mărturisește Clement din Alexandria (Strom. III, 13). Întrebarea adresată Mântuitorului este atribuită Solomeei.

20. Traducere de N.I. Barsov, reverificată și corectată semnificativ conform ediției: συγγραφεων, Μερος Α, 1955, σ. 44–47.

21. Miercuri, Ev. Thomas 22 (27 Doresse, traducere rusă p. 253).

22. Cf. Luca 6:32, 35; Matei 5:44 (și variante).

23. Conform lui L.I. Pisarev, prin cuvântul „Duh" autorul mesajului (predicii) se referă la natura divină a lui Hristos. Referitor la hristologia lui Clem. Romani 2 Cor. 9:5; 14:4, vezi PS, 1914, nr. 7/8, pp. 129–130.

24. Cf. 1 Corinteni 2, 9.

25. Miercuri. Mici 4, 1 (3, 19) 70.

26. Vezi 2 Petru 3:13.

27. Traducerea lui Barsov: „și prin aceasta judecata lui Dumnezeu ar opri străduința spiritului spre dreptate (? - d.Hr.) și ne-ar arunca în lanțuri.” Expresia poate fi înțeleasă în două moduri: fie pentru a o raporta la timpul viitor („aoristus gnomicus”) și la pedeapsa sufletului păcătos, fie pentru timpul trecut și la condamnarea lui Satan.